

รายงานการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙

ของ

คณะกรรมการธิการการสาธารณสุข วุฒิสภา

สำนักกรรมการธิการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา โทร. ๙๒๑๙ - ๒๐

ที่ สว ๐๐๑๙.๑๙/(ร ๒๘)

วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

ของคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ วันพุธที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมพิจารณาเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จำนวน ๗ ฉบับ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมิมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาก็มอบหมายให้คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ ต่อไป ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายประพนธ์ ตั้งศรีเกียรติกุล	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวีระพันธ์ สุวรรณนามัย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายบุญชอบ สระสมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายโสภณ มะโนมะยา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางณัฐฉิณีภรณ์ จันทโรนทัย	เลขาธิการคณะกรรมการ
๖. นางนงลักษณ์ ก้านเขียว	รองเลขาธิการคณะกรรมการ
๗. นางอารีย์ บรรจงธูการ	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายสมบุรณ์ หนูนวล	กรรมการและประธานที่ปรึกษา
๙. นางแดง กองมา	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นางประไม หอมเทียม	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๑. นางปวีณา สารระรัมย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๒. นางเพลินจิต ชันแก้ว	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๓. นายวันชัย แข็งการเขตร	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๔. นายสมดุลย์ บุญไชย	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๕. นายสมศักดิ์ จันทร์แก้ว	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๖. นางวรรณมนต์ คุณแสน	กรรมการ
๑๗. นางวลีรักษ์ พัชระเมธาพัฒน์	กรรมการ
๑๘. นางสาวฝน กองแก้ว	กรรมการ

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมการธิการการสาธารณสุข วุฒิสภา พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จำนวน ๗ ฉบับ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อประธานวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) นายประพนธ์ ตั้งศรีเกียรติกุล
(นายประพนธ์ ตั้งศรีเกียรติกุล)
ประธานคณะกรรมการธิการการสาธารณสุข
วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นางสุภาพร วิเชียรเพชร)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการการสาธารณสุข
วุฒิสภา

(นางสาวอภिरดา บัวทอง)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการการสาธารณสุข
วุฒิสภา

รายงานการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙
ของคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ วันพุธที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมพิจารณาเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จำนวน ๗ ฉบับ คือ

- (๑) ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- (๒) ร่างพระราชบัญญัติอากาศสะอาดเพื่อประชาชน พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- (๓) ร่างพระราชบัญญัติอากาศสะอาดเพื่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน พ.ศ. (นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- (๔) ร่างพระราชบัญญัติกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ พ.ศ. (นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๒๒,๒๕๑ คน เป็นผู้เสนอ)
- (๕) ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. (นางสาวตรีณัฐ เทียนทอง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- (๖) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ พ.ศ. (นายร่มธรรม ขำนุรักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- (๗) ร่างพระราชบัญญัติฝุ่นพิษและการก่อกมลพิษข้ามพรมแดน พ.ศ. (นายภัทรพงษ์ สีลาภัทร์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมิได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้ว ประธานวุฒิสภาจึงมอบหมายให้คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ ต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานการพิจารณาต่อประธานวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

๑.๑ คณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายประพนธ์ ตั้งศรีเกียรติกุล ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวีระพันธ์ สุวรรณนามัย รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายบุญชอบ สระสมทรัพย์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายโสภณ มะโนมะยา รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางณัฐฉิณีภรณ์ จันทร์โหนดย เลขานุการคณะกรรมการ
๖. นางนงลักษณ์ ก้านเขียว รองเลขานุการคณะกรรมการ
๗. นางอารีย์ บรรจงธรรมาธิการ โฆษกคณะกรรมการ

๘. นายสมบุรณ์ หนูนวล	กรรมการและประธานที่ปรึกษา
๙. นางแดง กองมา	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นางประไม หอมเทียม	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๑. นางปวีณา สารระมัย	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๒. นางเพลินจิต ชันแก้ว	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๓. นายวันชัย แข็งการเขตร	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๔. นายสมดุลย์ บุญไชย	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๕. นายสมศักดิ์ จันทร์แก้ว	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๖. นางวรรณมนต์ คุณแสน	กรรมการ
๑๗. นางวลีรักษ์ พัชระเมธาพัฒน์	กรรมการ
๑๘. นางสาวฝน กองแก้ว	กรรมการ

๑.๒ ในคราวประชุมคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ วันอังคารที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการพิจารณาขอข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การพัฒนาระบบสุขภาพ การบริการสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐานสากล การผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุขให้เพียงพอต่อความต้องการของระบบสาธารณสุข โดยรวมถึงการรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ การฟื้นฟูสุขภาพ การเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข การส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และพฤติกรรมการสุขภาพของประชาชน รวมถึงปัญหาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ประชุมได้กำหนดให้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมในคราวประชุมครั้งต่อไป เพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนด

๑.๓ คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวพร วิเชียรเพชร ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการสาธารณสุข สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ คนที่หนึ่ง และแต่งตั้ง นางสาวอภิรดา บัวทอง วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานคณะกรรมการการสาธารณสุข สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ คนที่สอง ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๗ วรรคสี่

๒. วิธีพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะกรรมการการสาธารณสุขได้จัดให้มีการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๖๗ วันอังคารที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จำนวน ๗ ฉบับ ประกอบด้วย

(๑) ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๒) ร่างพระราชบัญญัติอากาศสะอาดเพื่อประชาชน พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๓) ร่างพระราชบัญญัติอากาศสะอาดเพื่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน พ.ศ. (นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๓) นายณัฐพงศ์ แทะละหมั่น	นักวิชาการสาธารณสุข
ชำนาญการพิเศษ
(๔) นางสาวภัทรินทร์ คณะมี	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
(๕) นางสาวกรรณกวิณ อัฐวุฒิ	นิติกรปฏิบัติการ
(๖) นางสาวพรรณศศิภรณ์ คำยิ่ง	นิติกรปฏิบัติการ

กรมอนามัย

(๑) นางสาวนัยนา ใช้เทียมวงศ์	ผู้อำนวยการกองประเมิน
ผลกระทบต่อสุขภาพ
(๒) นายสุพจน์ อาลีอุสมาน	ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
(๓) นายเจษฎา ผาผาง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
(๔) นางสาวศุภวรรณ เขยวิจิตร	นักวิชาการสาธารณสุข
ปฏิบัติการ
(๕) นางสาวจิรนนท์ ปานคง	นักวิชาการสาธารณสุข
ปฏิบัติการ
(๖) นางสาวฉายจิต ทองแหยม	นิติกร

๔) กระทรวงอุตสาหกรรม

กรมโรงงานอุตสาหกรรม

(๑) นายสุนทร แก้วสว่าง	รองอธิบดี
(๒) นางสาวปัทมวรรณ คุณประเสริฐ	ผู้อำนวยการกองส่งเสริม
เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน
(๓) นางยุรี จันทร์ชุม	นิติกรชำนาญการพิเศษ
(๔) นางวนิดา ทองช่วย	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
(๕) นางสาวรุ่งนภา เจริญสุข	วิศวกรชำนาญการ
(๖) นางสาวกัญญ์คนัญ สีดากุญ	นิติกรปฏิบัติการ
(๗) นายอภิรักษ์ พัวบัณฑิตกุล	นิติกรปฏิบัติการ

๒.๒ คณะกรรมการการสาธารณสุขได้จัดให้มีการประชุม ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๘ วันอังคารที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๘ เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

๒.๒.๑ รายชื่อหน่วยงาน/บุคคลที่คณะกรรมการได้เชิญมาให้ข้อมูลและความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ

๑) สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- นางสาวจิรายุ อัจฉฤทธิ์	นักกฎหมายกฤษฎีกา
ชำนาญการพิเศษ |
|--------------------------|-----------------------------------|

๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**กรมควบคุมมลพิษ**

(๑) นางกัญชลี นาวิกภูมิ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการ
คุณภาพอากาศและเสียง
(๒) นายชาญวิทย์ กันยา	ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
(๓) นางสาวกาญจนา สวยสม	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ชำนาญการพิเศษ
(๔) นายเชาว์ลิต แจ้งอักษร	นิติกรชำนาญการพิเศษ

๓) กระทรวงสาธารณสุข**สำนักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข**

- นายวิรุฬ ลิ้มสวาท	หัวหน้ากลุ่มงานวิจัย
และสนับสนุนงานวิจัยสุขภาพ |
|---------------------|---|

๓. ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติ

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ นายกรัฐมนตรีเสนอว่า รัฐบาลตระหนักและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาฝุ่นควัน PM 2.5 ที่ทวีความรุนแรงขึ้นทุกปีและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกิดการบูรณาการอย่างยั่งยืน มีประสิทธิภาพ เกิดผลเป็นรูปธรรม และเท่าทันต่อสถานการณ์ จึงมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ) เร่งรัดเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดต่อคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว โดยให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งให้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว จึงเข้าข่ายเป็นเรื่องที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้เฉพาะเรื่องที่กำหนดตาม (๒) ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด ซึ่งร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. เป็นกฎหมายเฉพาะในการบริหารจัดการอากาศสะอาดที่หากสามารถบังคับใช้ได้โดยเร็วจะส่งผลดีในการบริหารจัดการอากาศสะอาดได้อย่างแท้จริง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยด่วน

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ได้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และได้ นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว โดยมีการรับฟังความคิดเห็นผ่าน ๒ ช่องทาง ประกอบด้วย

- (๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง ระยะเวลา ๑๕ วัน ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
- (๒) การจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

๕. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ได้เสนอมายังสภาผู้แทนราษฎร รวมจำนวน ๗ ฉบับ โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๗ ฉบับ ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

(๒) ร่างพระราชบัญญัติอากาศสะอาดเพื่อประชาชน พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูลกับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๓) ร่างพระราชบัญญัติอากาศสะอาดเพื่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน พ.ศ. (นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๔) ร่างพระราชบัญญัติกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ พ.ศ. (นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๒๒,๒๕๑ คน เป็นผู้เสนอ)

(๕) ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. (นางสาวตรีสุข เทียนทอง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๖) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ พ.ศ. (นายร่มธรรม ขำนุรักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๗) ร่างพระราชบัญญัติฝุ่นพิษและการกักมลพิษข้ามพรมแดน พ.ศ. (นายภัทรพงษ์ ลีลาภัทร์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๗ ฉบับ มีหลักการทำนองเดียวกัน ในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ที่ประชุมจึงลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๗ ฉบับ โดยให้ใช้ **ร่างพระราชบัญญัตินับที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา**

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปัญหามลพิษทางอากาศกำลังทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงต้นปีและปลายปีของทุกปี จึงต้องมีการกำหนดกลไกในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ กำหนดให้มีการพัฒนาและบูรณาการการบริหารจัดการปัญหาของทุกภาคส่วนให้เป็นระบบและเพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และกำหนดให้มีระบบการวางแผนการดำเนินงานและกำกับดูแล เพื่อลดสาเหตุการเกิดมลพิษที่แหล่งกำเนิด รวมทั้งป้องกันการปล่อยมลพิษ ฝุ่น คิวีน และกลิ่น เข้าสู่สภาพแวดล้อมและชั้นบรรยากาศ พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพอากาศ ระบบการเฝ้าระวัง ระบบการเตือนภัย และระบบการจัดการในสถานการณ์วิกฤตจากภาวะมลพิษทางอากาศ ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ เพื่อให้เกิดอากาศสะอาด เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเสนอร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จะทำให้ภาครัฐมีมาตรการทางกฎหมายในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงทำให้สุขภาพอนามัยของประชาชนดีขึ้น ช่วยลดปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคร้ายแรง และภัยคุกคามต่อชีวิต ประชาชนในกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก สตรีมีครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้มีโรคประจำตัว นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้คุณภาพอากาศโดยรวมของประเทศเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งส่งผลดีต่อภาคเศรษฐกิจโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว โดยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ทั่วประเทศทุกจังหวัดของประเทศ ส่งผลให้เกิดการใช้จ่ายใช้สอยและสร้างรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในภาพรวม นอกจากนี้ คุณภาพอากาศที่ดีขึ้นยังมีส่วนช่วยให้ภาครัฐประหยัดงบประมาณในการรักษาสุขภาพของคนไทย ช่วยลดปริมาณผู้ป่วยในระบบสาธารณสุข อีกทั้งยังช่วยลดงบประมาณในการฟื้นฟูและระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาวด้วย

๗. ความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

๗.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(๓) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕๗ กำหนดว่า รัฐต้อง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล และยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน หรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ หรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการ หรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อน หรือเสียหายให้แก่ประชาชน หรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม และโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๕๙ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก

๗.๒ พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

มาตรา ๑๑ ผู้ใดทำไม้ หรือเจาะ หรือสับ หรือเผา หรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ไม้หวงห้าม ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในการอนุญาต

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ใด ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้จำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม และรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

๗.๓ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

มาตรา ๑๔ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ

๗.๔ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสารหรือประชาชนมาใช้ในทางเดินรถ

ฯลฯ

ฯลฯ

สภาพของรถที่อาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยตามวรรคหนึ่งและวิธีการทดสอบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เครื่องยนต์ก่อให้เกิดก๊าซ ผุ่น คิว้น ละอองเคมี หรือเสียงเกินเกณฑ์ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาใช้ในทางเดินรถ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๒๐ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของ ต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันมิให้คน สัตว์ หรือสิ่งของที่บรรทุกตกหล่น ร่วงไหล ส่งกลิ่น ส่องแสงสะท้อน หรือปลิวไปจากรถ อันอาจก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ ทำให้ทางสกปรกเปรอะเปื้อน ทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

๗.๕ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน และความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนสิ่งแวดล้อม

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

ฯลฯ

ฯลฯ

“อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นคาว ก๊าซ เขม่า ผุ่นละออง ฝ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชาติ บุคคลอาจมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) การได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือเป็นความลับเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สิน หรือสิทธิในทางการค้า หรือกิจการของบุคคลใดที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

(๒) การได้รับชดใช้ค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนจากรัฐ ในกรณีที่ได้รับ ความเสียหายจากอันตรายที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ อันมีสาเหตุมาจาก กิจการหรือโครงการใดที่ริเริ่ม สนับสนุน หรือดำเนินการ โดยส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๗ เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้องค์กรเอกชนซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย หรือกฎหมาย ต่างประเทศที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมีได้มีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง หรือมุ่งค้าหากำไรจากการประกอบกิจกรรมดังกล่าว มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๘๖ แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิด หรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อกำหนด ไม่ว่าการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อ ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่ามลพิษ เช่นว่านั้นเกิดจาก

(๑) เหตุสุดวิสัยหรือการสงคราม

(๒) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าพนักงานของรัฐ

(๓) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตราย หรือความเสียหายเอง หรือของบุคคลอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการรั่วไหลหรือการแพร่กระจาย ของมลพิษนั้น

ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิด มลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระ จ่ายจริงในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย

๗.๖ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะ และสถานที่เอกชน

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะ การใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัด สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการชั้นสูงตาม ลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศ ตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการ ให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตราย ต่อสุขภาพ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แผนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง และสุขลักษณะ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการตลาด

(๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่เสวยอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสวยอาหารตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุขลักษณะของบริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร ที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปรุงอาหาร หรือที่ใช้เสวยอาหาร

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

๓.๗ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรียมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกตามมาตรา ๗ ต้องปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้งของโรงงาน สภาพแวดล้อมของโรงงาน ลักษณะอาคารของโรงงานหรือลักษณะภายในของโรงงาน

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) กำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) กำหนดการอื่นใดเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง ความปลอดภัยของประเทศหรือของสาธารณชน ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดจำนวนและขนาดของโรงงานแต่ละประเภทหรือชนิดที่จะให้ตั้ง หรือขยาย หรือที่จะไม่ให้ตั้งหรือขยายในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง

(๒) กำหนดชนิด คุณภาพ อัตราส่วนของวัตถุดิบ แหล่งกำเนิดของวัตถุดิบ และหรือปัจจัยหรือชนิดของพลังงานที่จะนำมาใช้หรือผลิตในโรงงาน

(๓) กำหนดชนิดหรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยาย

(๔) กำหนดให้นำผลผลิตของโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยายไปใช้ในอุตสาหกรรม บางประเภท หรือให้ส่งผลผลิตออกนอกราชอาณาจักรทั้งหมดหรือบางส่วน

๓.๘ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๕ บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อสุขภาพ

บุคคลมีหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เกิดสิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อมตามวาระหนึ่ง

๓.๙ พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“โรคจากการประกอบอาชีพ” หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้น จากหรือเป็นผลเนื่องมาจากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ

“โรคจากสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้น จากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษ

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย สิ่งปนเปื้อน และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะ ที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึงรังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ และสถานที่ประกอบกิจการใด ๆ ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๘ ให้นายจ้าง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ แจ้งข้อมูล ที่จำเป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพแก่ลูกจ้าง หรือประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับมลพิษ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนดในมาตรา ๗ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพ ให้นายจ้าง จัดให้มีการตรวจสุขภาพลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน โดยหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังโรคจากสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษจัดให้มีการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับ มลพิษ โดยหน่วยบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕

ประเภท ขนาด และลักษณะของแหล่งกำเนิดมลพิษ และประเภทหรือกลุ่มของ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการอย่างน้อยหนึ่งหน่วยขึ้นในทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่ในการสอบสวนโรค การเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรค จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการให้เป็นไป ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่พบลูกจ้างซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรค จากการประกอบอาชีพหรือพบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ใด ให้นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วย ปฏิบัติการในพื้นที่นั้นทำการสอบสวนโรค โดยพนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้นายจ้าง เจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนำลูกจ้างหรือประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ แล้วแต่กรณี เข้ารับการตรวจวินิจฉัยโรค รักษาพยาบาล หรือฟื้นฟูสมรรถภาพ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากปล่อยไว้อาจเกิดหรือก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในเขตพื้นที่ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรค มอบหมาย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม จังหวัดหรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี มีอำนาจประกาศพื้นที่ที่จำเป็นต้องเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือควบคุมโรคจากการประกอบ อาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประกาศยกเลิกเมื่อมีเหตุอันสมควรหรือสภาวะการณ์ของโรคนั้น สงบลง

การประกาศกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ หรือโรคจากสิ่งแวดล้อมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรวดเร็วหรือกว้างขวาง

เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการสำหรับเขตพื้นที่นั้นเป็นการเฉพาะ หรือกำหนดมาตรการอื่นใดที่เหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้นเป็นการเฉพาะก็ได้

๗.๑๐ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โครระบาด ในมนุษย์ โครระบาดสัตว์ โครระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๒๑ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นและผู้ว่าการจังหวัดทราบทันที

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งข้าราชการฝ่ายพลเรือน พนักงานส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าพนักงาน อาสาสมัคร และบุคคลใด ๆ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒) ใช้อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยเท่าที่จำเป็นเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ใช้เครื่องมือสื่อสารของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนทุกระบบที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยหรือท้องที่ที่เกี่ยวข้อง

(๔) ขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) สั่งห้ามเข้าหรือให้ออกจากพื้นที่ อาคารหรือสถานที่ที่กำหนด

(๖) จัดให้มีการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยทั่วถึงและรวดเร็ว

มาตรา ๔๓ ให้ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติกรตามหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และในการปฏิบัติการตามหน้าที่ดังกล่าว หากได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมีได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดชอบ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัยนั้น ให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาธารณสุขหรือการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขที่ได้กำหนดไว้ในแผนต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เปลี่ยนแปลงไปหรือแผนดังกล่าวได้ใช้มาครบห้าปีแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของผู้ซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำแผน ปรับปรุง หรือทบทวนแผนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนโดยเร็ว

๘. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ได้กำหนดการพัฒนาประเทศด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการจัดการมลพิษทางอากาศ ด้วยการปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล บังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ กับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด พัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่พร้อมทั้งขจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ อันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ

๙. ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน แผนแม่บทย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เป้าหมายแผนแม่บทย่อย การจัดการคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน โดยมีแนวทางและเป้าหมายที่สอดคล้องกับแนวโน้มสถานการณ์ในอนาคต ทั้งในระยะสั้น ปานกลาง และระยะยาว ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการหรือการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ โดยการกำหนดมาตรฐานการควบคุม การระบายมลพิษทางอากาศในรูปของปริมาณรวม และเชิงพื้นที่ และกำหนดให้มีระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่ยังเป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ของตนเอง กำหนดมาตรการควบคุมปริมาณการจราจรและยานพาหนะในพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่น หรือพื้นที่เขตเมืองเมื่อเกิดภาวะวิกฤต รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านคุณภาพอากาศและเสียง เพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่นติดตามตรวจวัดคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือนในพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งมีระบบแจ้งเตือนปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงที่สามารถเข้าถึง และทันเหตุการณ์ รวมถึงการป้องกันและลดปัญหามลพิษข้ามแดน ซึ่งมีเป้าหมาย คือ คุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือนอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่เป้าหมาย

๑๐. พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอากาศสะอาดของต่างประเทศ

สหรัฐอเมริกา^๑

พระราชบัญญัติอากาศสะอาด (Clean Air Act : CAA) เป็นกฎหมายของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกาที่ผ่านเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๗๐ และแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลัง เพื่อป้องกันมลพิษทางอากาศ ปกป้องชั้นโอโซนและส่งเสริมสุขภาพของประชาชน พระราชบัญญัติอากาศสะอาด (Clean Air Act : CAA) มอบอำนาจที่จำเป็นให้กับสำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection Agency : EPA) ในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อต่อสู้กับมลพิษทางสิ่งแวดล้อม พระราชบัญญัติอากาศสะอาดได้รับการขยายจากชุดแนวทางปฏิบัติเดิมที่รัฐต่าง ๆ เป็นผู้ควบคุมแหล่งที่มาของมลพิษทางอากาศ ไปสู่การจัดตั้งโปรแกรมควบคุมระดับชาติที่มีข้อกำหนดคุณภาพอากาศโดยเฉพาะ การบังคับใช้ของรัฐบาลกลาง และใบอนุญาตที่ออกโดยรัฐบาลกลาง ซึ่งกำหนดให้บริษัทอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต้องจัดการและควบคุมการมีส่วนสนับสนุนต่อมลพิษทางอากาศ เจ้าหน้าที่ EPA ได้รับอนุญาตจาก CAA ให้กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศแห่งชาติ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของระเบียบข้อบังคับของ CAA มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศแห่งชาติ (National Ambient Air Quality Standards : NAAQS) จัดการกับสารมลพิษ ๖ ชนิด ที่คุกคามสุขภาพของประชาชน ได้แก่ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์ ฝุ่นละอองคาร์บอนมอนอกไซด์ โอโซนระดับพื้นดิน และตะกั่ว รัฐ เมือง และเทศบาลทุกแห่งในสหรัฐอเมริกาจะต้องมีสารมลพิษเหล่านี้อยู่ในระดับต่ำกว่าเพดานที่ NAAQS กำหนด มิฉะนั้นจะต้องเผชิญกับค่าปรับและโทษฐาน “ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน” จำนวนมาก นอกจากนี้ NAAQS ยังใช้ในการกำหนดดัชนีคุณภาพอากาศออนไลน์ ซึ่งจะแจ้งให้สาธารณชนทราบว่าคุณภาพอากาศและระดับมลพิษทางอากาศในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งอยู่ในระดับดีต่อสุขภาพหรือไม่ดีต่อสุขภาพ

CAA ยังได้อนุญาตให้ EPA กำหนดมาตรฐานประสิทธิภาพแหล่งกำเนิดมลพิษใหม่ (New Source Performance Standards : NSPS) ซึ่งควบคุมปริมาณการปล่อยมลพิษที่ได้รับอนุญาตจากสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ ข้อกำหนด NSPS ถูกกำหนดไว้ที่ระดับที่สามารถบรรลุได้โดยใช้โปรแกรมและระบบลดการปล่อยมลพิษ โดยคำนึงถึงต้นทุนสำหรับธุรกิจด้วย ข้อกำหนดหลักของ NSPS คือ คุณภาพอากาศ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และข้อกำหนดด้านพลังงาน มาตรฐานการปล่อยมลพิษแห่งชาติสำหรับมลพิษทางอากาศที่เป็นอันตราย (The National Emission Standards for Hazardous Air Pollutants : NESHAP) เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งของ CAA ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อควบคุมมลพิษที่อาจส่งผลต่อหรือคาดว่าจะส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนลดลง และรวมอยู่ใน NAAQS การแก้ไข CAA ในปี ค.ศ. ๑๙๙๐ กำหนดให้ EPA กำหนดเพดานที่อนุญาตมาตรฐานสำหรับสารเหล่านี้ นอกจากนี้ การแก้ไขยังกำหนดให้ธุรกิจต่าง ๆ ต้องนำโปรแกรมการจัดการความเสี่ยงมาใช้เพื่อจัดการกับการปล่อยสารอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

การแก้ไขของ CAA ยังกำหนดระบบเฉพาะสำหรับฝนกรดที่เกิดจากการปล่อยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โดยอธิบายถึงการลดปริมาณที่อาจเกิดขึ้นได้ ๑๐ ล้านตันต่อปี ระบบดังกล่าวซึ่งอิงตามตลาดนั้นให้โรงไฟฟ้าและผู้ผลิตซัลเฟอร์ไดออกไซด์รายอื่น ๆ ได้รับใบอนุญาตการปล่อยก๊าซ

^๑ อาร์เธอร์ โฮลสต์. พระราชบัญญัติอากาศสะอาดสหรัฐอเมริกา สืบค้นจาก <https://www.britannica.com/topic/Clean-Air-Act-United-States-1970>

ซึ่งสามารถซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนกับบริษัทอื่น ๆ ได้ มีการจัดตั้งโปรแกรมใบอนุญาตการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกับการควบคุมมลพิษทางอากาศต่าง ๆ ใบอนุญาตเหล่านี้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างธุรกิจใหม่หรือแหล่งมลพิษทางอากาศ

การแก้ไขของ CAA ยังกำหนดข้อกำหนดสำหรับการห้ามใช้สารคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (CFCs) และฮาลอน เพื่อหยุดการทำลายชั้นโอโซนของโลกและเพื่อให้สอดคล้องกับพิธีสารมอนทรีออล ซึ่งกำหนดแนวทางปฏิบัติระดับสากลเพื่อลดการทำลายชั้นโอโซนบุคคลหรือธุรกิจที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานของ CAA อาจต้องเสียค่าปรับ การแก้ไขของ CAA ได้กำหนดให้มีการลงโทษทางอาญาและจำคุกสูงสุด ๑๕ ปี สำหรับผู้ที่ละเมิดมาตรฐานของ CAA โดยเจตนา รวมถึงปรับสูงสุด ๒๕๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับบุคคล และ ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับบริษัทสำหรับการละเมิดแต่ละครั้ง CAA ส่งผลดีอย่างกว้างไกลต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๗๐ ถึงปี ค.ศ. ๒๐๒๒ ปริมาณการปล่อยมลพิษทั้งหมดของสารมลพิษในอากาศ ๖ ชนิดหลัก ที่ครอบคลุมโดย NAAQS ลดลงร้อยละ ๗๘ ในสหรัฐอเมริกา แม้ว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศระยะทางที่เดินทางด้วยยานพาหนะ และขนาดประชากรจะเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันก็ตาม อย่างไรก็ตาม ระดับสารมลพิษยังคงสูงกว่าระดับ NAAQS ในบางส่วนของสหรัฐอเมริกา

จุดแข็งของกฎหมายอากาศสะอาดสหรัฐอเมริกา^๒ คือ ๑. การมีข้อบัญญัติในการป้องกันปัญหามลพิษทางอากาศทั้งในระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น ๒. การมองการจัดการอย่างเป็นวัฏจักร ตั้งแต่การตั้งเป้าหมายลดการปลดปล่อยมลพิษทางอากาศ พัฒนากลยุทธ์ในการควบคุม ประเมินผลโครงการ และวนกลับมาที่การตั้งเป้าหมายใหม่ และมีการบูรณาการการทำงานโดยอาศัยการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ขับเคลื่อนแนวทางกำกับดูแลทั้งหมด ๓. การกำหนดค่ามาตรฐานเพื่อลดอัตราการปลดปล่อยมลพิษทางอากาศและพัฒนาเทคโนโลยีในการควบคุมในส่วนต่าง ๆ โดยการออกกฎระเบียบในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น รวมถึงโครงการตามความสมัครใจที่ใช้การตลาดเป็นแรงจูงใจ แนวทางหนึ่ง คือ การใช้มาตรฐานคุณภาพอากาศในชั้นบรรยากาศแห่งชาติควบคุมพื้นที่ที่ไม่ประสบความสำเร็จ โดยการออกกฎระเบียบควบคุมเข้มข้น ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจที่ปลดปล่อยมลพิษทางอากาศทำได้ยากขึ้น ๔. การกำหนดความรับผิดชอบของ EPA กับรัฐบาลของรัฐที่ชัดเจน โดย EPA มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในแต่ละพื้นที่ ส่วนรัฐบาลของรัฐมีหน้าที่ให้คำแนะนำในส่วนในพื้นที่และพัฒนาฐานข้อมูลการปลดปล่อยมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด ๕. การตั้งคณะกรรมการอากาศสะอาด (Clean Air Scientific Advisory Committee : CASAC) เพื่อไม่ให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งมีบทบาทแต่เพียงผู้เดียวในการกำหนดและควบคุมคุณภาพอากาศ ๖. การบังคับใช้กฎหมายที่ได้มาตรฐาน โดยกระทรวงยุติธรรมมีบทบาทในการดูแลการบังคับใช้กฎหมายอากาศสะอาดในศาลของรัฐบาลกลาง

^๒ การเสวนา “ถอดบทเรียนการร่างกฎหมายอากาศสะอาดจากประเทศสหรัฐอเมริกา” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สืบค้นจาก <https://nida.ac.th/research/clean-air-laws-from-usa/>

สหราชอาณาจักร^๓

พระราชบัญญัติอากาศสะอาด ค.ศ. ๑๙๕๖ (Clean Air Act 1956) ถูกนำเสนอครั้งแรกในหลักการของข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบีเวอร์ พร้อมกับมีการผลักดันอย่างต่อเนื่องในประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการและกำหนดมาตรฐานจัดการมลพิษทางอากาศ เพื่อให้มีการตรากฎหมายนี้ขึ้น หลายภาคส่วนได้นำเสนอประเด็นทางกฎหมายที่สำคัญ โดยมุ่งหวังให้สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้สร้างมาตรฐานพร้อมกับแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการมลพิษทางอากาศเดิม อันนำไปสู่การช่วยให้เกิดการสร้างอากาศสะอาดในบริเวณชุมชนเมืองและสนับสนุนการขับเคลื่อนให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทโดยตรงในด้านการควบคุมมลพิษทางอากาศในท้องถิ่น ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ให้อำนาจแก่ท้องถิ่นกำหนดพื้นที่ควบคุมหมอกควันพร้อมกับให้มีการเปิดเผยพื้นที่ควบคุมหมอกควันให้ประชาชนทั่วไปและอุตสาหกรรมในท้องถิ่นได้ทราบ อันนำไปสู่การปฏิบัติตามและบังคับใช้มาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศในพื้นที่ควบคุมหมอกควัน ซึ่งในเวลาต่อมารัฐบาลอังกฤษได้เห็นชอบและตราเป็นพระราชบัญญัติอากาศสะอาด ค.ศ. ๑๙๕๖ ขึ้น

การปฏิรูปพระราชบัญญัติอากาศสะอาด ค.ศ. ๑๙๕๖ การปฏิรูปครั้งแรกได้ตราพระราชบัญญัติอากาศสะอาด ค.ศ. ๑๙๖๘ (Clean Air Act 1968) ขึ้นมาเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและขยายเนื้อหาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติอากาศสะอาด ค.ศ. ๑๙๕๖ ไปแก้ปัญหามลพิษที่ถูกลบออกจากปล่องควันสูงจากภาคอุตสาหกรรมที่ใช้ปล่องควันจากการเผาไหม้ถ่านหินเชื้อเพลิงที่เป็นของเหลวและแก๊สเชื้อเพลิง โดยรัฐบาลอังกฤษเห็นว่า ปล่องควันสูงจะทำให้เกิดการแพร่กระจายมลพิษทางอากาศไปได้ในบริเวณกว้าง เหตุนี้เองพระราชบัญญัตินี้จึงเพิ่มเติมโทษแก่ภาคอุตสาหกรรมที่ปล่องควันจากปล่องควันสูงและควันดังกล่าวเกิดขึ้นจากการใช้เชื้อเพลิงเผาไหม้อย่างไม่เหมาะสมรวมทั้งยังอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดระเบียบขึ้นเพื่อควบคุมตำแหน่งและความสูงของการติดตั้งปล่องควันและควบคุมมาตรฐานติดตั้ง พร้อมกับให้อำนาจจับกุมภาคอุตสาหกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการออกแบบติดตั้งเตาเผาอุณหภูมิสูง และให้อำนาจกำหนดปริมาณการปล่อยมลพิษทางอากาศจากการเผาไหม้จากเตาเผาอุณหภูมิสูง ผ่านการจัดระดับความดำของควันที่ถูกลบออกจากปล่องควันสูงที่อาศัยมาตรการการวัดค่าความทึบแสงของเขม่าควันจากปล่องระบายอากาศเสียด้วยวิธี Ringelmann's Method สำหรับใช้ตรวจวัดประสิทธิภาพการเผาไหม้ของเตาเผาอุณหภูมิสูง (เตาเผาขนาดใหญ่ในโรงงาน)

การปฏิรูปครั้งที่สอง รัฐบาลอังกฤษได้ตราพระราชบัญญัติอากาศสะอาด ค.ศ. ๑๙๙๓ (Clean Air Act 1993) ขึ้นมาอีกครั้ง โดยบรรจุหลักเกณฑ์และสาระสำคัญใหม่ ๆ อาทิ การกำหนดนิยามความหมายของควันดำให้ครอบคลุมปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นทั้งจากการปล่อยควันดำอันเป็นมลพิษทางอากาศจากปล่องควันสูงของภาคอุตสาหกรรมและเชื้อเพลิงเครื่องยนต์ของรถยนต์ พร้อมกับกำหนดข้อห้ามการปล่อยควันดำจากปล่องควันสูง การกำหนดมาตรฐานการออกแบบติดตั้งเตาเผาอุณหภูมิสูงที่ถูกติดตั้งขึ้นใหม่ การกำหนดหลักเกณฑ์ของการวางพื้นที่ควบคุมหมอกควัน

^๓ ดร. ปิติเทพ อยู่ยีนยง, “ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของพระราชบัญญัติอากาศสะอาด ๑๙๕๖ ของสหราชอาณาจักร History and Evolution of the UK Clean Air Act 1956”, วารสารนิติ รัฐกิจ และสังคมศาสตร์ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๔๖.

สืบค้นจาก https://www.ubu.ac.th/web/files_up/32f2016110317380328.pdf

และหลักเกณฑ์การห้ามไม่ให้ปล่อยหมอกควันในพื้นที่ควบคุมหมอกควัน การกำหนดประเภทของมลพิษทางอากาศประเภทใหม่ ๆ เอาไว้ในกฎหมาย โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้ของน้ำมันเชื้อเพลิงในเครื่องยนต์ที่ไม่สมบูรณ์ของรถยนต์ และรถยนต์ปล่อยก๊าซนี้ออกมา เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และคาร์บอนมอนนอกไซด์ การกำหนดให้ภาครัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศแจ้งข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อประชาชน โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารจากงานวิจัย เอกสารตีพิมพ์เผยแพร่และข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย รวมไปถึงสิทธิพื้นฐานในการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนในการแสวงหาความเป็นธรรมเพื่อป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากมลพิษทางอากาศและแสวงหาอากาศสะอาดเพื่อให้ตนเองได้รับอากาศสะอาดที่เหมาะสมกับความเป็นอยู่ที่ดีในชีวิตประจำวัน

สิงคโปร์^๔

สิงคโปร์มีกฎหมายในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งมีมาตรการ ดังนี้

(๑) Environmental Pollution Control Act 1999 ซึ่งกำหนดหน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษในการบำรุงรักษาและใช้อุปกรณ์เพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศ มาตรการควบคุมการปล่อยควันดำ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดและยานพาหนะ มาตรการควบคุมการใช้วัตถุไวไฟ อุปกรณ์เผาเชื้อเพลิง หรือการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่กำหนด มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการกำหนดพื้นที่พิเศษ การรายงานผลการตรวจสอบมลพิษจากแหล่งกำเนิดด้วยตนเอง การวางหลักประกัน รวมถึงมาตรการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ เป็นต้น

(๒) Transboundary Haze Pollution Act 2014 : THPA มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับบริษัทเอกชนขนาดใหญ่หลายแห่งของประเทศสิงคโปร์ที่เป็นผู้ลงทุนในบริษัทปาล์มน้ำมันและอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผาพื้นที่การเกษตรในประเทศอินโดนีเซียอันเป็นการแก้ปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนที่ต้นเหตุ โดยหลักการสำคัญของ THPA เป็นการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ถือครองหรือใช้ประโยชน์ในพื้นที่การเกษตรที่ก่อให้เกิดหมอกควันข้ามแดนมายังประเทศสิงคโปร์ โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดบทสันนิษฐานของกฎหมายที่เป็นคุณกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษในอากาศเพื่อผลักภาระการพิสูจน์ไปยังผู้ถือครองหรือใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยในกรณีที่มีข้อมูลทางดาวเทียม ความเร็วลมและทิศทางลม หรือข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยาอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าเกิดเพลิงไหม้ไม่ว่าจะเป็นไฟป่าหรือการเผาพื้นที่การเกษตรและส่งผลให้เกิดหมอกควันพัดพามาถึงประเทศสิงคโปร์ กฎหมายจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่าหมอกควันที่เกิดขึ้นนั้นมาจากการกระทำของผู้ถือครองหรือเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางแพ่งและอาญา ซึ่งกฎหมายนี้กำหนดบทลงโทษไว้เป็นโทษปรับไม่เกินวันละ ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อวัน หรือต่อช่วงเวลาในประเทศสิงคโปร์เกิดมลพิษหมอกควัน ในขณะที่มีการกระทำความผิด นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังครอบคลุมไปถึงกรณีที่เอกชนไม่ได้เป็นผู้เผาโดยตรง แต่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับซื้อปาล์มน้ำมันหรือมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมประชาชนชาวสิงคโปร์ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันก็สามารถมีสิทธิฟ้องได้ นอกจากมาตรการทางกฎหมายแล้ว ประเทศสิงคโปร์ยังมีการใช้มาตรการคว่ำบาตรสินค้าที่ทำลายสิ่งแวดล้อม

^๔ เอกสารประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ของคณะรัฐมนตรี

โดยระงับการใช้รถจักรยานยนต์ ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายได้ เนื่องจากบริษัทผู้ผลิตสินค้าดังกล่าวต้องสงสัยว่ามีความเกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรด้วยการเผาป่าในอินโดนีเซีย

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์^๕

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีกฎหมายอากาศสะอาด (Clean Air Act 1999) ที่ใช้หลักการผู้ก่อให้เกิดมลพิษเป็นผู้จ่าย โดยมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อรักษาคุณภาพอากาศ โดยการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ (Ambient Air Quality Standard) การกำหนดมาตรฐานการปล่อยมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด (Emission Standard) การบริหารจัดการคุณภาพอากาศ โดยใช้ระบบกำหนดพื้นที่ โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิอากาศ สภาพอุตุนิยมวิทยา และสภาพภูมิประเทศ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการแพร่กระจายของมลพิษทางอากาศที่คล้ายคลึงกัน (Airshed) การกำหนดระบบใบอนุญาตให้แหล่งกำเนิดมลพิษปล่อยหรือระบายอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ การติดตั้งระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษเพื่อให้ได้สิทธิในมาตรการจูงใจทางภาษี เพื่อส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม มาตรการกำหนดโทษปรับ และมาตรการสั่งปิดหรือสั่งให้แหล่งกำเนิดมลพิษหยุด การก่อสร้างหรือการดำเนินการใด ๆ ไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการจัดทำระบบรักษาความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมสำหรับเรื่องนั้นให้เรียบร้อยแล้วเสียก่อน

๑๑. ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา

๑๑.๑ ในคราวประชุมคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา ครั้งที่ ๖/๒๕๖๗ วันอังคารที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ได้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. โดยเชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙

๑๑.๒ คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา ได้จัดให้มีการประชุม ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๘ วันอังคารที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๘ คณะกรรมการได้พิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ภายหลังจากที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. สถาปนาผู้แทนราษฎร พิจารณาเสร็จแล้ว โดยเชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการวิสามัญที่อยู่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเพิ่มเติม ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙

^๕ เอกสารประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ของคณะรัฐมนตรี

๑๑.๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ของคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา

๑) สิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาลของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ

ตามที่ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดได้มีการกำหนดนิยามคำว่า “กลุ่มเปราะบาง” ไว้ในมาตรา ๔ และมาตรา ๗ ระบุไว้ว่า “กลุ่มเปราะบางนั้นมีสิทธิได้รับการตรวจสุขภาพที่เหมาะสมกับโรค อาการของโรค หรือความเสียหายที่เกิดจากมลพิษทางอากาศ การเฝ้าระวัง และการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐ หรือสถานพยาบาลที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าโรงพยาบาล ซึ่งรัฐจัดให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อการเฝ้าระวังแนวโน้มที่อาจเกิดโรคอันมีสาเหตุมาจากมลพิษทางอากาศ” เพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางเข้าถึงสิทธิประโยชน์ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายอย่างแท้จริง จึงมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑.๑) การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาลของกลุ่มเปราะบาง

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ควรกำหนดกลไกที่เชื่อมโยงโดยตรงกับสิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาล ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ระบบประกันสังคม ระบบสวัสดิการข้าราชการ และระบบสวัสดิการรักษายาบาลอื่น ๆ ของรัฐ เพื่อให้กลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะเด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ป่วยเรื้อรัง ได้รับความคุ้มครองที่เหมาะสม ทั้งด้านการป้องกัน การตรวจคัดกรอง และการเข้าถึงการรักษาพยาบาล โดยไม่เกิดภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อให้มีการกำหนดสิทธิประโยชน์เฉพาะให้กับกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและการคุ้มครองที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

๑.๒) การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาลของกลุ่มแรงงานและบุคคลที่ประกอบอาชีพในพื้นที่เสี่ยง

เนื่องจากมลพิษทางอากาศเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพในพื้นที่เสี่ยงที่จัดได้ว่า เป็นกลุ่มเปราะบาง ตามนิยามในมาตรา ๔ ด้วย ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ควรกำหนดกลไกที่เชื่อมโยงโดยตรงกับพระราชบัญญัติการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยครอบคลุมถึงสิทธิการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงจากมลพิษทางอากาศ สิทธิในการเข้าถึงการรักษา และการเยียวยา รวมทั้งมาตรการคุ้มครองแรงงานที่ทำงานในพื้นที่เสี่ยงโดยตรง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอาชีพของบุคคลดังกล่าว

๒) การแจ้งเตือนความเสี่ยงของประชากรกลุ่มเปราะบาง

ตามร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ที่มีการกำหนดไว้ในหมวด ๓ มาตรา ๓๒ ให้มีเครื่องมือและกลไกการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดที่เป็นดัชนีคุณภาพอากาศ ๒ ประเภท ได้แก่ “(๓) ดัชนีคุณภาพอากาศ” และ “(๔) ดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ” โดยที่ดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพนั้นเป็นมาตรฐานที่ใช้ในหลายประเทศ เพื่อให้กลุ่มเปราะบางได้รับการแจ้งเตือนความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการติดตามสารมลพิษหลายชนิดไปพร้อมกัน แต่จำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาดัชนีโดยใช้ข้อมูลเฉพาะในแต่ละพื้นที่

ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ควรกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดแนวทางและแผนการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและลดความสับสนในการใช้งานดัชนีคุณภาพอากาศ ทั้ง ๒ ประเภท และมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการพัฒนาดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง

๓) การใช้เงินกองทุนอากาศสะอาดเพื่อการดูแลสุขภาพของประชาชน

ตามที่ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. มีการกำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนอากาศสะอาด” ไว้ในหมวด ๖/๑ และกำหนดการใช้จ่ายเงินกองทุนไว้ในมาตรา ๖๙/๓๕ ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดเรื่องการดูแลสุขภาพของประชาชนไว้โดยตรง แต่มีการกำหนดในลักษณะโดยอ้อม เช่น การช่วยเหลือสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือการชดเชยหรือเยียวยาความเสียหายเบื้องต้นเท่านั้น

ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมการดูแลสุขภาพของประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ควรกำหนดให้เงินกองทุนอากาศสะอาดสามารถนำไปใช้เพื่อการดูแลสุขภาพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศด้วย โดยกำหนดแนวทางการใช้เงินกองทุนให้ชัดเจน และประสานกับระบบหลักประกันสุขภาพของรัฐที่มีอยู่ เพื่อไม่ให้เป็นการระดมเงินกองทุนอากาศสะอาด ในขณะเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับการดูแลที่เหมาะสมจากการเกิดผลกระทบสุขภาพที่เกิดขึ้นจากมลพิษทางอากาศที่ค้นพบใหม่ หรือที่ยังไม่ได้รับการบรรจุไว้ในชุดสิทธิประโยชน์ของระบบประกันสุขภาพของรัฐที่มีอยู่ในขณะนั้น

๔) องค์ประกอบด้านสาธารณสุขของคณะกรรมการระดับจังหวัด

ตามที่ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. กำหนดให้มี “คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร” ในหมวด ๒ ส่วนที่ ๓ โดยกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นประธานกรรมการและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลและเป็นที่ปรึกษานั้น เป็นกลไกที่สอดคล้องกับทิศทางการกระจายอำนาจด้านสาธารณสุขที่ได้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านสาธารณสุขให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวยังขาดความชัดเจนในการเชื่อมโยงกับภารกิจด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ควรกำหนดให้ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วมของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด และกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการร่วมของคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา จึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ต่อประธานวุฒิสภา เพื่อเป็นข้อมูล
ประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

(นางณัฐนิภรณ์ จันทโรนัย)
เลขานุการคณะกรรมการการสาธารณสุข
วุฒิสภา

รายงานการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙
โดยคณะกรรมการธิการการสาธารณสุข วุฒิสภา

คณะผู้รับผิดชอบ

ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการธิการการสาธารณสุข วุฒิสภา

นายพีรพล ยวงนาค

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการธิการการสาธารณสุข วุฒิสภา

นางสุภาพร วิเชียรเพชร

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน

นางสาวอภิรดา บัวทอง

วิทยากรชำนาญการ

นางนิตยาภรณ์ เผด็จศึก

นิติกรชำนาญการ

นางกนิษฐา กาวีนิ

นิติกรชำนาญการ

นายสิปปนนท์ บุรณัช

นิติกรปฏิบัติการ

นางกนกพร สาดประดับ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวสุภาวิตา สมเดช

นักวิชาการสนับสนุนงานวิชาการ

นางสาวผกามาศ มีแป้น

พนักงานสนับสนุนการประชุม

นางสาววรรณวิสา ไทยสกุล

พนักงานสนับสนุนการประชุม

**สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักกรรมการ ๓ กลุ่มงานคณะกรรมการธิการการสาธารณสุข

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๑๙ - ๒๐**